

ПЕРШОДЖЕРЕЛА

Лларіон, митрополит

БЕРЕЖІМО СВОЮ РІДНУ МОВУ І ПИЛЬНО НАВЧАЙМОСЯ ЇЇ! До Інституту Св. Івана Хрестителя в Едмонтоні, і до всієї української молоді

ВІРА Й КУЛЬТУРА ч. 12 (60)

5

БЕРЕЖІМО СВОЮ РІДНУ МОВУ І ПИЛЬНО НАВЧАЙМОСЯ ЇЇ!

ДО ІНСТИТУТУ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ В ЕДМОНТОНІ, І ДО ВСІЄЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

Душею кожного народу є його рідна мова, і коли ми завсіди уживаємо її й повно живемо в ній, то ми стоїмо на добрій дорозі до зросту своєї нації. У нашій українській історії не раз бувало, коли народ наш сильно занепадав, коли вороги наші накидали нам усе своє, щоб задушити наше, і здавалося — смерть уже приходить нам, як окремій нації.

Але український народ ніколи не втрачав живої душі своєї, — своєї рідної мови, і тому по ворожих тяжких Страстях усе приходило нам світле Воскресіння.

Приходило, бо вічно живою була серед нас рідна наша українська мова, яка завжди воскрешала наш народ, яка завжди була нам цілющою водою.

І рідна мова українська віддавна стала в нас засобом національного життя, засобом нашої невмирущості, засобом зросту й оборони окремої нації. І коли ворогам здавалося, буцім вони винародовили Україну, виходила на верх, ставала на сторожі наша невмируща, безсмертна українська мова, і громом, як та труба Архангола, устами наших рідних пророків голосно й владно провіщала всім:

— Бережімо все своє рідне, бережімо свою націю!

І гожимий народ наш знову воскресав до свого невмирущого національного життя.

Бо мова — то серце народу: гине мова — гине народ! Гине мова — гине й історія, як історія окремого народу. Гине мова — гине народ, як окрема нація.

Хто цурається своєї рідної мови або забуває її, — той у саме серце ранив свій народ. Той веде його до смерті!

Українська мова — це мова наших прабатьків і мова народу, з якого ми вийшли. Українська мова — то найголовніший наріжний камінь існування нашого народу, як окремої нації: без окремої мови нема самостійного народу, як нації. Бо рідна мова — то основа нашої історії, як душа цього народу.

Ось тому не цураймося своєї рідної української мови, як не цурався Своєї рідної мови Ісус Христос, як не цувалися її й Апостоли, — і всі говорили своєю такою живою мовою, мовою свого рідного народу.

Цуватися своєї рідної мови — то цуватися свого рідного народу, а цуватися народові — то кидати свою Віру та Церкву!

Цуватися української мови й забувати її, — то найбільший гріх супроти свого народу, то найбільша рана, яку ми йому завдаємо!

Ось через все це, я нагадую всім:

— Бережімо й любімо свою українську мову, і належно навчаймося її!

Любімо її в усьому: у своїм повсякденнім житті, у книжці, у пісні. Ніколи не цураймося її, де б то не було: чи в себе вдома, чи серед чужих.

І не вільно ніде ховатися з рідною мовою, заступаючи її без потреби іншою.

Українська мова — то душа українського народу, і хто цурається її — той душі своєї цурається!

Людина без рідної мови — то людина без душі!

І ось тому я звертаюся до всіх наших вірних з великим Архипастирським нагадуванням:

— Бережімо й любімо свою українську мову, бо власне вона допоможе не винародовитися нам, як окремії нації!

Звертаюся до всіх родин, до всіх батьків і до всіх матерів:

— Навчайте своїх дітей української мови, навчайте краще, бо ви найперше відповідаєте за винародовлення їх! Це святий обов'язок усіх наших родин, усіх батьків і матерів. І нехай українська мова буде нашою постійною й єдиною родинною мовою!

Звертаюся до всієї нашої української молоді, до всіх студентів українців, до всіх студентів наших українських Інститутів:

— Любіть свою українську мову, як душу свою! Любіть і навчайтеся її, і скрізь ставте її понад усе: це ж матірня наша мова! Це ж основа української нації! Організуйтеся в товариства рідної мови, і гильно вивчайте її, познавайте її велику красу! І вірте, — незабаром уже настане той час, коли українська мова буде і в великій пошані, і в конечній потребі.

Звертаюся до всього нашого Всечесного Духовенства:

— Навчайте української мови по всіх наших молодечних установах, по всіх наших Рідних Українських і по всіх наших числєнних Недільних Школах! Доложіть усіх сил своїх, щоб молодь наша знала свою українську мову!

У своїх проповідях від Святого Престолу часто вияснюєте велику й конечну потребу збереження серед українського народу своєї рідної української мови, як душі української нації.

† Іларіон,

Митрополит Вінніпегу і всієї Канади.

Року Божого 1958-го місяця серпня 19-го дня, у Святий день Переображення Господнього.

Всеканадійська Митрополитальна Катедра Пресвятої Тройці в Вінніпегу.

Іларіон

РИТМІЧНІСТЬ БІБЛІЙНОЇ МОВИ

ВІРА Й КУЛЬТУРА ч. 7 (67)

3

РИТМІЧНІСТЬ БІБЛІЙНОЇ МОВИ.

I.

СПІВНЕ ВИГОЛОШЕННЯ БІБЛІ.

Біблійна мова — мова свята, мова ангольська, мова Божа, — так дивилися й дивляться на цю мову всі культурні віруючі народи від давнини. Оригінал Біблії писаний старогрецькою* мовою, і ця мова від давнини звалася мовою Божою. У Біблії Бог говорить цією мовою.

Біблійна мова — мова свята, тому і сама Біблія, і її мова вимагають до себе не звичайного, а найчесотнішого

* Пишемо євреї — єврейський або гебрій — гебрійський. Коли пишемо єврейський, то нелогічно писати гебрійський.

го ставлення. Ось тому з глибокої давнини повстало подвійне читання Біблії: приватне чи домашнє і публічне чи привселюднє.

Маємо багато фактичних відомостей, що вже в глибоку давнину встановилося особнє публічне виголошення Біблії, — її не читали, а співали. Це — кантіляція (cantilatio, від cantilla — пісня, пісенька). І з глибокої давнини всі ті народи, що мали своє Святе Писання, так само співали його.

З глибокої давнини євреї виголосували встановлені уривки Біблії (т. зв. параші) по суботах та по Святках. Але не просто читали чи виголосували, але співали їх, чита-